6. Brev från
David Bergman
till systern
Gertrud, gift Lundström
(ev. även till systern Astrid)
1898 – 1911

Charlottenburg den 6 Aug. 98
Bleibtreustr. 3.

Älskade syster!

Förutom den lilla påminnelsen från vår gemensamma Trondjemsresa, som jag hoppas att Gertrud framburit, skall jag äfven be att få på detta sätt, "mundtligt", få frambära mina hjärtligaste lyckönskningar. Jag förmodar att ni på måndagen återvända från Tuna till Addeboda. Det var väl en treflig fest på Tuna? Mycket roligt skall det bli att få höra om Manne lyckades hinna dit till den 7de. Det var ju märkvärdigt att, då du skref ditt bref, ni

ännu ingenting hört från honom.

Ja, tack skall du ha för ditt mycket kärkomna bref, som du hade tillämnat, som en välkomsthelsning till Berlin. Därför kom det visserligen lite för sent, men däremot kom det som en helsning till min nya bostad. När jag nämligen kom hem på onsdag eftermiddag för att hemta mina saker, så låg det där, men jag hann då ej läsa det utan gjorde det först sedan jag kommit hit.

Det här kommer jag säkert att trifvas alldeles utmärkt. Du kan ej tro, hvad vi få det trefligt. Mycket väl är det och, att vi tagit alla 3 rummen, ty eljest skulle en norrman ha det, och det hade då inte alls varit trefligt. Nu kunna vi vara säkra, att vi bli ensamma. Och vet du frun är också ovanligt treflig för att vara tyska. Hon kan t.o.m. ställa till det riktigt trefligt för oss.

Hvad åter mitt arbete beträffar, så trifs jag alldeles utmärkt med det också. Trübler är verkligen den angenämaste chef, man kan önska sig. Jag har nu kommit så pass in i arbetet att vissa apparater uteslutande fallit på min lott. Det är mycket egendomlig känsla, att man nu är verkligen ansvarig för hvad man gör. Dock måste jag säga, att det är en angenäm känsla, ty man känner, att man börjar träffa lifvets verklighet närmare. Det är nästan ~~på~~ endast på oss skulden faller, om något går påtok.

Slutligen skall jag tala om för dig att det nu blifvit sommar här. De sista dagarna har det varit en alldeles oerhörd hetta här. Men nu ha vi kanske också fått sommar!?

Helsa far, mor och syskonen så innerligt från din tillgifne bror

David.

Charlottenburg den 26 Febr. 99

Kära Syster!

Hjärtligt tack för det mycket kärkomna brefvet! Det gladde mig mycket att höra, att du på någon tid lemnade Upsala, ty jag tänker att tant Rudins död tog mycket på dina krafter. Jag har tänkt mycket på dig den sista tiden, kära Syster! Nå det var väl roligt, att vara uppe i Falun? — Hör du, huru står det egentligen till med Elin Lundquist? I går fick jag bref ifrån hemme, där hon talte om, att hon förmodligen snart skulle un-

dergå en operation. Hon måtte vara mycket klen. I brefvet var allt mycket vemod. Min kära Astrid, jag förstår att du den sista tiden har haft ofantligt mycket om dig, men om du nu har det ledigare, hvilket jag hoppas, så sök att närma dig henne litet. Jag tror, att hon skulle sätta värde på det.

Min verld här är åtminstone till det yttre sig mycket lik. Ännu har det ej blifvit något bestämt om, hvilken som skall få den lediga platsen. Det blir mycket svårt för mig, om platsen ej snart besättes. För öfrigt sitter jag hemma hvarje afton och läser, studerar, funderar, kokar teé eller cacao eller kaffe allt på det utmärkta teköket. I fredags var jag hos en af kamraterna på byrån och spelte ett par partier schack. I förra veckan var jag hos pastorns för 1sta gången sedan Gertrud kunnade dem. De voro mycket vänliga. Pastorn måste gå redan kl. 1/2 9 på en församling och därför ansåg jag mig kunna sluta redan kl. 9,15. Det är ju en stor artighet jag bevisat dem, då jag "rekommenderade" min egen syster dit. Det är emellertid icke endast af Bergmansk tröghet, som jag så sällan går på visit utan äfven af andra orsaker.

Min lilla "vännina" är mycket snäll med att skrifva bref till mig och dessutom mycket rara bref. O, hvilken nåd att jag har fått gjort hennes bekantskap och att jag fick besöka henne och hennes familj i julas! Det är och har varit mig ett starkt stöd.

Nej, farväl nu kära syster! Helsa far, mor och syskonen så mycket från din tillgifne broder

David.

Charlottenburg den 7/8 99

Älskade syster!

Jag vill blott få gifva dig en innerlig omfamning på din födelsedag! Gud beskydde och hjälpe dig under det kommande året!

Tack skall du ha för dina kärkomna bref! Hur står det till med lilla mor nu? – Tänk du att i dag 14 dagar, är jag på Addeboda. Du kan inte tro hvad det skall bli roligt. Jag hoppas, att Manne har ordentliga lawn-tennisbollar, ty då skall det spelas. Du skall veta att jag får både den där veckan, ty först skall man

taga igen sig från det sista året och
sedan skall man hemta krafter för
det följande. Den sista tiden har
varit mycket ansträngande.

~~Ha~~ I dag kan jag ej skrifva mer.
Helsa mor; far och syskonen
så innerligt från din
innerligt tillgifne
David/

Charlottenburg den 20de Sept. 99

Älskade syster!

Tack så hjärtligt för dina bref men framför allt för "sist"! Att jag nu är fullkomligt kry har du nog redan fått höra genom Abel. Men, hvad mitt arbete beträffar har du nog ej hört något. Då jag kom låg det mycket före, men nu har jag lyckats städa undan det så bra, att jag är nästan alldeles fri. Nu kan jag sköta min del på ett par timmar dagligen och Riibler vill ej ge mig något nytt, på det jag äfven på bytän måtte få arbeta med min andra uppgift af Görges, hvilket jag

nu är mycket tacksam för, då jag tycks komma till resultat. Jag har fått ett uppdrag, som egentligen rör fabrikation och som tar 1 timma dagligen. Jag har sål. 4 timmar att studera på för egen del. I verkstaden är jag åfven hjärje dag numera. Har jag det ej fint nu!

Det är ej godt att veta, om du ännu är ute på Addeboda, men man måste ju vara beredd på det värsta. Nu måtte det allt vara kusligt där. — Nå hvad i säger du om Elins förlofning. Jag förmodar att du liksom jag blef öfverraskad. Elin hade varit snäll och talt om det för mig redan i förväg.

Hinner ej mer nu. Helsa far, mor och syskonen samt tant Clara så innerligt från din

varmt tillgifne broder

David.

Charlottenburg den 11te Jan. 1900

Älskade Syster!

Tack så hjärtligt för sist och tack för brefvet! Jag har nu oerhördt mycket arbete. På byrån slutar jag sällan före 6 om aftnarna och är då temligen trött. I lördags ämnade jag gå kl. 1/2 5, men blef då inkallad till Görges på en konferens, hvilken var ytterst intressant, men varade i 2 timmar, så att då var man helt enkelt slut. Äfven hemma har jag behöft arbeta rätt mycket. Men jag känner mig äfven nu så kry och upphvilad efter julferierna.

Jag har nu Unfrondsakligast att beräkna maskiner.

Af tidningarna har jag sett att ni i år tycks ha ordentlig vinter. O, hvad vintern dock är skön! Här har det visserligen varit lite frost så att det fins skridskois, men någon snö fins ej och det är dock Unfrondsaken.

Du kan vara snäll och helsa mor och säga henne att jag med mycket intresse läst "Envis". Den är utmärkt väl skrifven.

Först öfrigt har jag ej något af vigt att tala om. Om kvällarna har jag det så trefligt här i ensamheten. Huru har det gått med din resa ned till Malmö?

Helsa far, mor och syskonen så innerligt från

din tillgifne broder

David/.

Helsa äfven Clasons och flickorna Lundquist, när du träffar dem och tacka då för sist från mig.

en föregående. Farbror betraktade den hi-
storien med medlidande, och jag tyckte
mig märka att den saken skulle taga sig
mycket illa ut i Hofrätten, om den öfver-
klagades. Jag har ändock ganska godt samvete,
ty fortfarande står jag under inflytande af
de omtalade nämndemännens öfvertygelse.
Eljest må du nog tro, att man inte litar
på uppgifter! – Visserligen inser jag nog
att Farbror har mycket sundt förstånd och
att han moget öfverväger hvad han gör
och säger, men i somliga saker har jag
olika uppfattning och kan därför icke
ha förtroende till hans mening utan vidare,
om jag och själf icke har mycken visdom
att komma med. Jag tycker det skall
vara litet ledighet och lif i det hela och
utrymme för individualiteten. Det före-
faller icke vara mycket häraf – allt är
regelrätt och gammal lunk –. Något
nytt var ej vardt att komma med, det

Kristinehamn d. 10/6 1904

Käraste Syster!

Ditt sista bref, som var mycket
kärt att få, får jag hjärtligen tacka dig
för! Det var ett allmänt missöde på min
födelsedag – som du talade om – men efteråt
ha vänliga helsningar kommit. Om Ni
resa denna vägen blir det allt roligt att
träffa Er, och det får jag väl veta i så
fall. – Sommaren blir nog litet ensam.
Mycket arbete till 15 Juli, sedan obetydligt, i fall
det ej blir ransakningar. Du tror att det
blir påkostande att ej få komma hem i som-
mar. Ja, visst vore det roligt förstås. Hvad jag
har stundom känner ganska tungt är att det ej
vill bli glädje i arbetet och ibland längtar man
nog efter att vara tillsammans med personer

med hvilka man står på riktigt vänskaplig fot. I afseende å det juridiska känner jag mig nog lilet – ja, hvad skall jag säga? – som en fisk utan "vatten". Jag har alltid sysslat med ideella funderingar, men hvart kommer man utan handledning? Sedan vi sist träffades har åtskilligt händt. Har nu hållit mitt 4:e ting – 10 rättegångsdagar, och jag har vid två ting afkunnat domar och utslag, sålunda pröfvat på allt som förekommer utom svårare brottmål. Mitt offentliga uppträdande gör mig nu icke alls orolig, det har därför på sätt och vis gått framåt. Med domarne har det nog gått ganska bra, om de och vållat mig mycket hufvudbry. I ett par domar har farbror haft en annan uppfattning, min uppfattning därvid har understödts af nämnden, som varit inne i dessa förhållanden. Den ena af dessa ändrade jag från fällande till värjemålsed i anledning af upplysningar af ett par nämndemän, som äro förtroendeingifvande och som

hade personlig kännedom om förhållandena. Det gaf mig anledning att antaga ett temligen förklarligt misstag hos vittnena, som förorsakade bevisningen. Farbror ansåg det vara ett misstag. – Visserligen är det sannt att äfven trovärdiga personers uppgifter, om de äro grundade på uppgifter från svarandena och deras närmaste anhöriga i allmänhet icke äro så mycket värda. Men härvidlag grep mig deras öfvertygelse, att jag blef ängslig för att en fällande dom blefve orättvis. Domen var i formellt hänseende en konstighet, det kan jag ej utreda här, men den visade, att Rätten numera öfvergått till en annan tanke om saken än den förut haft. Det insåg jag nog, men jag mente, att det är ej rätta synpunkten hur det tar sig ut i dens ögon, som sedan läser protokollen, utan att veta hvad som kan ge en senare domare anledning att se saken i ett annat ljus än

har jag hört. Han lär vara öfver-stor-förtjust, kan man tänka, och jag gissar väl inte mycket galet, om jag tror han kommer att heta Carl Herman.
Och på Tuna ha de nu blifvit en stor familj med barn i olika åldrar. Hjalmar har väl börjat tala, när jag träffar honom nämast.

Det är då besynnerligt, det är nästan som om jag träffat dig en stund, när jag nu har skrifvit. Jag har hört dina kommentarier till hvad jag skrifvit och har för en stund känt återseendets trefnad. Inte bara med dig, ty Ernst har i min föreställning stått bredvid. Men efter som jag ställt mina ord till dig förefaller det mig som om det vore kunfundaktigen du som språkat. Jag skrifver ofta om juridik, som anses så tråkigt. Men ären I inte öfvertens med mig därom, att det är bara när den saknar person och saknar hjärta - inte eljest.

Farväl med Er! Önskar Eder båda en skön sommarhvila. Eder innerligt tillgifne
Manne

förefaller mig nästan, som om man ur den sanningen att hvarken jag eller min kamrat äro oumbärliga, skulle komma därtill att våra påhitt äro öfverflödiga, och att allt är bäst, om det går som det varit hittills.

Genom den dåd vanan att hålla sig till den gamla lunken, kommer man att hålla på regler och ordningar, som i stället för att bidraga till ordnande af folks rättigheter och mellanhafvanden, bli hindrande. - Jag har ibland fått för mig att hvad jag har mött af dylika motighetes är blott en försmak af hvad som kommer i Hofrätten. Och jag tror aldrig, att jag står ut med Hofrätten. Ty som jag har märkt att Farbror Fåster stort afseende vid formella felsteg t. ex. stilisering, tror jag det blir etter värre där. Har så klent samvete i afseende å formen: Den ska tjäna innehållet och

realiteten, gör den det är den approbabel; hvad som öfverstiger detta är elegant visserligen, men ej så vigtigt. Men förbrytelser emot formen gör jag mig icke stora förebråelser för. Af detta resonnemang kan du ock draga den slutsatsen, att jag inte är vidare stängd uti ett elegant skrifsätt, och det är också gått, det skulle Farbror vitsorda. — Brefvet har legat en stund. Men det är bäst jag fortsätter det redan i kväll, ty dagen efter känner jag ofta benägenhet för att rifva sönder ett förut skrifvet bref.

Som du kan märka, har jag icke kommit i det lyckliga läget att kunna sätta in min personlighet i mitt arbete – jag tar för gifvet att hvar och en har något häraf att sätta in. Och det förefaller mig, som om det icke blott är här, utan äfven annorstädes (framför allt i Hofrätten), som det är trångt utrymme för juristerna dänedlag. Unga jurister som jag träffat hafva gjort ett beklagligt intryck. Jag har svårt att föreställa mig, att jag kommer att egna mig åt domareverksamhet. Det har hittills gått väl, det beror på att jag åtnjuter Guds beskydd, därför behöfver jag inte vara rädd för tingen – men kompetent känner jag mig icke. Emellertid får jag väl ej tänka så mycket på framtiden, ty "med dag kommer råd" brukar det heta.

Jag skall hälsa Eder från Tant och Elisabeth L–m, som jag träffade i Filipstad. Tant var vänlig underrättade mig å tingshuset hvar de bodde och så gick jag dit på en ledig förmiddagsstund. Under saftdrickning och vänligt samspråk förflöt tiden tills jag skulle äta middag å Spångberget. De skulle vid midsommartiden ut och resa och den 15 Juli komma å Mörsberg. Herman har fått en pojke

Stockholm d. 22. Aug. 1911

Kära syskon!

Jag vill hjärtligt få tacka Eder för den trefliga samvaron hos Eder på Ernst's födelsedag. Festen var i allo så lyckad och efterlämnar säkert hos alla ett godt minne. Men så vill jag också särskildt få tacka Eder båda för de så innerligt hjärtliga hälsningar, som ni sände med mig till Frideborg, och som gjorde henne så glad att höra.

Jag reser imorgon till Addeboda och möter Frideborg och barnen i Rimbo, som också skulle få vara med.

Eder tillgifne broder

David.